

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

RJEŠENJE
po Zahtjevu 15 privatnih apoteka protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i Skupštine Kantona Sarajevo

Sarajevo,
20. juli 2007. godine

Broj: 01-01-26-001-69-II/07
Sarajevo, 20. jula 2007. godine

Na osnovu člana 42. tačka g) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», broj 48/05) a u vezi s članom 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona o konkurenciji, i člana 193. stav (2) Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02 i 12/04) u postupku pokrenutom na osnovu Zahtjeva 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo: «Višnjik», «Eurofarm-Centar», «Revita», «Medikaliz», «Shopping», «Lupriv apoteke – ogranak broj 10», «Dijasan», «Leko-International», «Medisan», «Čobanija», «My medico», «Pharmamed», «Pharmamed Vitez – ogranak Sarajevo», «Park» i «Čelebić», zaprimljenom dana 04. januara 2007. godine broj: 01-01-26-001-II/07, zastupanih po advokatu Mustafi Karoviću, Sime Milutinovića Sarajlije 15, 71000 Sarajevo, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, Ložionička 2, 71000 Sarajevo, i Skupštine Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Konkurencijsko vijeće, na 48. (četrdesetosmoj) sjednici održanoj dana 20. jula 2007. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

- I.** Utvrđuje se da Skupština Kantona Sarajevo Odlukom o usvajanju Mreže farmaceutske djelatnosti – apoteka u Kantonu Sarajevo, donesenoj dana 04. oktobra 2001. godine («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 24/01) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na Relevantnom tržištu, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona o konkurenciji.
- II.** Nalaže se Skupštini Kantona Sarajevo, u vremenskom roku do 6 mjeseci, da donese novu Odluku o usvajanju Mreže farmaceutske djelatnost – apoteka u Kantonu Sarajevo koja će omogućiti pod jednakim uslovima svim apotekama, koje imaju rješenje Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo za obavljanje farmaceutske djelatnosti, obavljanje i usluge izdavanja lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.
- III.** Nalaže se Skupštini Kantona Sarajevo da u ostavljenom vremenskom roku dostavi dokaze o izvršenju obveze iz tačke II ovoga Rješenja, na uvid Konkurencijskom vijeću.
- IV.** Odbija se Zahtjev 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo koji se odnosi na član 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona o konkurenciji kao neosnovan.
- V.** Odbija se Zahtjev 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo za donošenjem rješenja o privremenoj mjeri, koja treba spriječiti ograničavanje slobodne tržišne konkurencije, diskriminaciju i finansijsku štetu podnositelja Zahtjeva, kao neosnovan.
- VI.** Odbacuje se Zahtjev 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo za donošenje obavezujućeg akta kojim se nalaže Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo sklapanje ugovora sa podnositeljom Zahtjeva zbog nenadležnosti.
- VII.** Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) u smislu člana 28. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon), dana 04. januara 2007. godine broj: 01-01-26-001-II/07, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, Ložionička 2, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Zavod), radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije odnosno utvrđivanja zabranjenih konkurencijskih djelovanja, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona, u proceduri sklapanja ugovora o pružanju farmaceutskih usluga osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda, podnesen od 15 (petnaest) privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo: «Višnjik» (vl. Koštić Jasminka), «Eurofarm-Centar» (Privatna zdravstvena ustanova), «Revita» (vl. Rustempašić Belma), «Medikaliz» (vl. Izmirlija Mufid), «Shopping» (vl. Galijašević Amra), «Lupriv Apoteke-ogranak broj 10» (vl. Lukenda Ivan), «Dijasan» (vl. Hromadžić Blanko), «Leko-International» (vl. Nada Pilipović), «Medisan» (vl. Hodžić Amela), «Čobanija» (vl. Krkbešović Aida), «My medico» (vl. Knežević-Ćeranić Maja), «Pharmamed» (vl. Medanhodžić Saira), «Pharmamed Vitez-ogranak Sarajevo» (vl. Bucek-Pobrić Vlasta), «Park» (vl. Turalić Aida) i «Čelebić» (vl. Čelebić Fatima), zastupane po advokatu Mustafi Karoviću, Sime Milutinovića Sarajlije 15, 71000 Sarajeva (u daljnjem tekstu: podnositelj Zahtjeva ili 15 privatnih apoteka).

Konkurencijsko vijeće uvidom u dostavljeni Zahtjev i priloženu dokumentaciju je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu člana 28. Zakona, i zatražilo dopunu (dana 05. januara 2007. godine broj: 01-01-26-001-1-II/07) radi utvrđivanja postojanja pretpostavki za pokretanje postupka.

Podnositelj Zahtjeva je kompletirao Zahtjev s činjeničnim stanjem, praksom i okolnostima koje su razlog za podnošenje predmetnog Zahtjeva te dostavio Konkurencijskom vijeću dokumentaciju i druge pisane dokaze kojima potvrđuje takve navode, dana 19. januara 2007. godine broj: 01-01-26-001-2-II/07.

Analiza zahtjeva za pokretanje postupka

Podnositelj Zahtjeva je naveo u bitnom da je uspostavljanje Mreže farmaceutske djelatnosti-apoteka u Kantonu Sarajevo (u daljnjem tekstu: Mreža) kršenje odredbi Zakona, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) te da su na taj način 15 privatnih apoteka, koje nisu u predmetnoj Mreži, dovedene u neravnomernom položaju u ostvarivanju prihoda na tržištu farmaceutskih usluga u odnosu na ugovorne apoteke u Mreži.

Podnositelj Zahtjeva navodi da je svim od 15 privatnih apoteka izdano rješenje za obavljanje farmaceutske djelatnosti od strane Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, tj. da su iste registrovane i djeluju u skladu sa opštim i posebnim propisima na području Kantona Sarajevo. Nadalje, navodi da se većina od 15 privatnih apoteka nije mogla prijaviti na predmetni Javni oglas raspisan od Zavoda, u Dnevnom avazu dana 02. marta 2002. godine, za popunu predmetne Mreže, jer su registrovane nakon navedenoga datuma.

Podnositelj zahtjeva navodi da se u predmetnom Javnom oglasom radi isključivo o lokacijskom rasporedu predviđenih apoteka na području Kantonu Sarajevo odnosno podjeli tržišta ili izvora snabdjevanja što je zabranjeno članom 4. stav (1) tačka c) Zakona jer se na taj način osigurava nekim privrednim subjektima, odnosno apotekama u Mreži, povoljniji položaj za ostvarivanje dodatnih prihoda u odnosu na apoteke koje nisu u predmetnoj Mreži.

Radi toga 15 privatnih apoteka je više puta pojedinačno ili zajedno tražilo sklapanje ugovora sa Zavodom u cilju omogućavanja pružanja farmaceutskih usluga koje se odnose na izdavanje lijekova na recept osiguranim osobama Kantona Sarajevo na teret novčanih sredstava Zavoda.

Međutim, ove zahtjeve Zavod je odbijao s obrazloženjem da predmetne apoteke ne ispunjavaju uslove predviđene predmetnom Odlukom o Mreži.

Imajući u vidu navedeno 15 privatnih apoteka traži od Konkurencijskog vijeća donošenje rješenja o privremenoj mjeri, u smislu člana 40. Zakona, jer je predmetna Mreža ograničavanjem broja apoteka dovela iste u neravoprvan položaj, što je imalo utjecaja i na njihove finansijske rezultate poslovanja.

Također, podnositelj Zahtjeva traži od Konkurencijskog vijeća donošenje obavezujućeg akta kojim se nalaže Zavodu sklapanje ugovora i sa 15 privatnih apoteka, koji će osigurati izdavanje lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda.

Podnositelj Zahtjeva je naveo da propisi i praksa u većini kantona Federacije Bosne i Hercegovine, izuzev Kantona Sarajevo, Srednjo-bosanske Kantona, Unsko-Sanske Kantona, omogućavaju registrovanim privatnim apotekama izdavanje lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava relevantnog zavoda zdravstvenog osiguranja.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da bez provedenog postupka nije moguće utvrditi postojanje zabranjenih konkurencijskih djelovanja, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona te na osnovu člana 32. stav (2) Zakona je donijelo Zaključak o pokretanju postupka, na 40. (četrdesetoj) sjednici održanoj dana 05. februara 2007. godine broj: 01-01-26-001-3-II/07.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zavodu na izjašnjavanje Zahtjev za pokretanje postupka i Zaključak o pokretanju postupka, u skladu sa članom 33. Zakona (dana 05. februara 2007. godine broj: 01-01-26-001-7-II/07).

U ostavljenom vremenskom roku Zavod je dostavio izjašnjenje (dana 23. februara 2007. godine broj: 01-01-26-001-9-II/07) u kome je odbacio sve navode podnosioca Zahtjeva, koji se odnose na način popune predmetne Mreže te ograničavanja tržišne konkurencije, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona.

Zavod je naveo da je izvršio popunu predmetne Mreže na zakonit, javan i transparentan način pozivajući se na pravni osnov sadržan u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti («Službene novine Federacije BiH», broj 29/97) posebno na član 41. istoga Zakona («Zavod je ovlašten raspisivati javni konkurs za popunjavanje mreže zdravstvene djelatnosti») i član 42. istoga Zakona («Zavod donosi i odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača sa kojima zaključuje ugovore o pružanju zdravstvene zaštite»), Odluku Skupštine Kantona Sarajevo o usvajanju Mreže farmaceutске djelatnosti – apoteka u Kantonu Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 24/01) (u daljnjem tekstu: Odluka) i Odluku Upravnog odbora Zavoda o popuni Mreže (Odluka broj UO/04-1070/02-VI od dana 24. aprila 2002. godine).

Nadalje, Zavod navodi da predmetna Odluka utvrđuje raspored i lokacije apoteka u cilju osiguranja građanima jednakih uslova za korištenje farmaceutskih usluga na nivou Kantona Sarajevo odnosno utvrđuje da se na 10.000 stanovnika osigura jedan farmaceutski tim što predstavlja ukupno 42 lokacije (apoteka) po opštinama u Kantonu Sarajevo (u odnosu na broj stanovnika u 2000. godini).

Konkurencijsko vijeće pisano izjašnjenje Zavoda je dostavilo podnosiocu Zahtjeva na koje je isti dostavio prigovor (dana 16. aprila 2007. godine broj: 01-01-26-001-41-II/07), u kojem je naveo da broj apoteka koje imaju ugovor sa Zavodom odnosno koje mogu izdavati lijekove na recepte i njihove lokacije u Kantonu Sarajevo ne odgovara broju i lokacijama utvrđenim u predmetnoj Odluci.

Podnositelj Zahtjeva, tokom postupka, u skladu sa članom 121. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», broj 29/02), je proširio predmetni Zahtjev na Skupštinu Kantona

Sarajevo (dana 15. maja 2007. godine broj: 01-01-26-001-44-II/07) sa obrazloženjem da se Zavod u izjašnjenju na Zaključak o pokretanju postupka poziva, između ostaloga, na Odluku Skupštine Kantona Sarajevo o usvajanju predmetne Mreže, kao jedan od pravnih osnova svoga djelovanja.

Konkurencijsko vijeće je prihvatilo proširenje Zahtjeva, budući da se radi o pravima i obavezama stranke koje se zasnivaju na istome ili sličnome činjeničnom stanju te istom pravnom osnovu, i isti (uz dokumentaciju - Zahtjev, Zaključak o pokretanju postupka) je dostavilo Skupštini Kantona Sarajevo odnosno kantonalnom Pravobranitelju na razmatranje i izjašnjavanje, u skladu sa članom 33. Zakona, dana 18. maja 2007. godine broj: 01-01-26-001-45-II/07.

U ostavljenom vremenskom roku, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je dostavilo u ime Skupštine Kantona Sarajevo izjašnjavanje (dana 07. juna 2007. godine broj: 01-01-26-001-46-II/07) u kojem u bitnom se ističe da je predmetna Odluka donesena u skladu sa važećim pozitivnim propisima odnosno odredbama Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, pozivajući se na član 37. stav 3. istoga Zakona kojim je dato u nadležnost zakonodavnom tijelu Kantona utvrđivanje mreže zdravstvene djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva. Navedeno je također, da je ministar zdravstva Kantona Sarajevo predložio, a Vlada Kantona Sarajevo te Skupština Kantona Sarajevo donijela Odluku o predmetnoj Mreži apoteka, u skladu sa mjerilima odnosno kriterijima utvrđenim u članu 38. istoga Zakona.

Imajući u vidu navedenoga Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo smatra neosnovane navode podnositelja Zahtjeva o povredi njihovih interesa u pogledu mogućnosti sklapanja ugovora o pružanju farmaceutskih usluga sa Zavodom s obzirom da se isti nisu prijavili na predmetni Javni oglas, u smislu člana 41. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Također, smatraju neosnovanom tvrdnje koje se odnose na sprječavanja i ograničavanja slobodne tržišne konkurencije i diskriminacije jer apoteke u skladu sa članom 37. stav 4. i članom 66. Zakona o zdravstvenoj zaštiti mogu djelovati izvan mreže zdravstvene djelatnosti odnosno predmetne Mreže apoteka.

Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, budući da se radi o predmetu sa strankama sa suprotnim interesima. Usmena rasprava zakazana dana 04. jula 2007. godine nije održana.

Konkurencijsko vijeće je održalo usmenu raspravu, dana 10. jula 2007. godine, u prostorijama Konkurencijskog vijeća, uz prisustvo svih stranaka u postupku, odnosno njihovih ovlaštenih zastupnika. Tokom usmene rasprave stranke su se izjasnile da ostaju kod svojih zahtjeva, dosadašnjih iskaza i dokaza.

Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH,» broj 18/06) relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihova bitna obilježja, kvalitet, uobičajnu namjenu, način upotrebe, uslova prodaje i cijene

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da relevantno tržište u ovom predmetu je tržište usluga izdavanja lijekova na recepte osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda na području Kantona Sarajevo.

U izradi ekonomske analize relevantnog tržišta, Konkurencijsko vijeće je koristilo dostavljenu dokumentaciju Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (dana 13. februara 2007. godine broj: 01-01-26-001-20-II/07) i podatke podnosioca Zahtjeva:

Tabela 1.

Rb	Godina	Broj izdanih recepata	Prihod od realiziranih recepata
1.	2002	1.940.665	25.103.685,00 KM
2.	2003	2.160.633	29.435.368,00 KM
3.	2004	2.418.577	34.779.337,00 KM
4.	2005	2.561.138	38.106.064,00 KM
5.	2006	2.774.325	45.826.543,00 KM

Prema podacima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, koje je nadležno za izdavanje rješenja, rješenje za rad ima preko 95 apoteka (i ogranaka) na području Kantona Sarajevo za obavljanje farmaceutskih djelatnosti dok na relevantnom tržištu odnosno u Mreži djeluje oko 40 apoteka (koje imaju ugovor sa Zavodom), dok ostalih 55 apoteka je izvan predmetne Mreže, što znači da je samo 42,0% ukupnog broja registrovanih apoteka u Kantonu Sarajevo u predmetnoj Mreži.

Prema podacima Zavoda i Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (dostavljenim dana 12. marta 2007. godine broj: 01-01-26-001-18-II/07) Zavod je proveo proceduru i sklopio ugovore, do dana 31. decembra 2006. godine, sa ukupno 40 apoteka - 30 apoteka iz sastava JU «Apotheke Sarajevo» i 10 privatnih apoteka.

Prema podacima (Tabela 1.) u 2006. godini na području Kantona Sarajevo ukupno je realizovano 2.774.325 recepata ili lijekova u vrijednosti 45.826.543,00 KM, od čega 89,7% (svih recepata i ukupne vrijednosti lijekova) je realizovano u apotekama iz sastava JU «Apotheke Sarajevo», koje se nalaze se u predmetnoj Mreži (ugovorne apoteke Zavoda).

Podnositelj Zahtjeva je naveo da je ukupan prihod ostvaren od prodaja lijekova na tržištu Kantona Sarajevo u 2005. godini je iznosio oko 70.000.000,00 KM, dok je 45,0% toga iznosa realizovano prodajom lijekova na recept na teret novčanih sredstava Zavoda.

Relevantne činjenice za donošenje odluke Konkurencijskog vijeća

Konkurencijsko vijeće je razmatralo predmetne zahtjeve te je ocjenom svakog dokaza pojedinačno i svih dokaza zajedno, kao i njihove međusobne povezanosti, a na osnovu rezultata cjelokupnog postupka, u konkretnom slučaju donijelo odluku iz sljedećih razloga:

I - III

Konkurencijsko vijeće u postupku, koji se odnosi na Skupštinu Kantona Sarajevo je postupilo u dijelu koji se odnosi na ocjenu odredaba Odluke Skupštine Kantona Sarajevo o usvajanju predmetne Mreže, odnosno utvrđivanju zabranjenih konkurencijskih djelovanja, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona.

Konkurencijsko vijeće u postupku nije ocjenjivalo pravni osnov za donešenje predmetne Odluke Skupštine Kantona Sarajevo nego usklađenost njenog sadržaja sa Zakonom i čl. 37. i 38. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, na koje se u preambuli poziva predmetna Odluka.

Zakon u članom 2. stav (1) tačka b) propisuje da se njegove odredbe primjenjuju i na tijela državne uprave i lokalne samouprave koja svojim djelovanjem posredno ili neposredno

sudjeluju ili utiču na tržište, odnosno djeluju na sprječavanju, ograničavnu ili narušavnu tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu.

U članom 4. stav (1) Zakona je navedeno da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanje, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekta kao i odluke privrednih subjekta (podrazumijeva i odluke koje donose tijela državne uprave i lokalne samouprave – član 2. stav (1) Zakona).

Skupština Kantona Sarajevo, u smislu člana 2. Zakona, kao tijelo državne uprave (lokalne samouprave) svojim djelovanjem, odnosno predmetnom Odlukom, donesenom 01. oktobra 2001. godine, posredno je uticala na tržište nametanjem lokacijskih i drugih ograničenja što je onemogućilo slobodan pristup ostalim privrednim subjektima (apotekama) na relevantno tržište i iste dovelo u neravno položenje u ostvarivanju prihoda (kao i podnositelje Zahtjeva).

Predmetna Odluka, sa aspekta propisa o zaštiti tržišne konkurencije, je pravnim i administrativnim barijerama ograničila slobodan ulazak privrednih subjekata konkurenata na relevantno tržište, te nepotrebno ograničila broj apoteka u kojima kupci odnosno korisnici usluga mogu realizirati svoje pravo dobijanja lijekova na recept na teret novčanih sredstava Zavoda.

Konkurencijsko vijeće smatra da se Mrežom treba osigurati minimalan broj apoteka na svakom lokalnom području, a ne određivati maksimalnog broja apoteka (jer veći broj apoteka omogućava bolju i lakšu dostupnost korisnicima usluga pri izdavanju lijekova na recept) na relevantnom tržištu.

Konkurencijsko vijeće u postupku ocjene je uzelo u obzir i odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti koje se navode u preambuli predmetne Odluke, posebno:

- Član 37. stav 3. - mrežu zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovoga člana (stav 2. glasi «zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite osnivaju se u skladu sa mrežom zdravstvene djelatnosti, koja podrazumijeva vrstu i kapacitet zdravstvenih ustanova potrebnih za osiguranje zaštite zdravlja građana na području Kantona») utvrđuju zakonodavno tijelo Kantona na prijedlog ministra.
- Član 38. utvrđuje mjerila za uspostavljanje mreže zdravstvene zaštite iz člana 37. koja se određuju planom Kantona i koji uvažava: broj, starosnu i spolnu strukturu stanovništva, jednake uslove za korišćenje zdravstvenih usluga, stepen organizacije područja itd.

U navedenim člancima Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kao i u članu 37. stav 4. i članu 66. istoga Zakona ne navodi se razlika, odnosno različit tretman, između zdravstvenih ustanova /apoteka u Mreži i onih izvan Mreže u smislu da jedne mogu izdavati osiguranim osobama lijekove na recept na teret novčanih sredstava resornog zavoda zdravstvenog osiguranja dok druge izvan Mreže isto to ne mogu.

Također, Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije utvrdio da mreža zdravstvene djelatnosti (primarna mreža apoteka) podrazumijeva maksimalan broj apoteka, kako je navedeno u tački III predmetne Odluke (ukupno 42 apoteke).

Također, u navedenom kontekstu je Odluka o utvrđivanju privremenih standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog osiguranja («Službene novine Federacije BiH», broj 21/00), koju je Federalni ministar zdravstva donio na osnovu člana 35. stav 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Službene novine Federacije BiH», br. 30/97 i 07/02), a koja je bila važeća u vrijeme donošenja predmetne Odluke, u kojoj je navedeno da se djelatnost apoteka osigurava snabdjevanjem lijekova osiguranih osoba sa liste lijekova koji se mogu propisati na teret novčanih sredstava kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja, i ne navodi gornji limit / maksimalan broj potrebnih apoteka za izdavanje lijekova.

Nadalje, ekonomske analize relevantnog tržišta (Tabela 1.) pokazuju da su apoteke u predmetnoj Mreži (koje imaju ugovor sa Zavodom) u povoljnijem položaju jer imaju dodatni izvor prihoda, imaju mogućnost prodaje lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava zdravstvenog osiguranja, dok ostale apoteke izvan Mreže kao izvor prihoda imaju isključivo izravnu prodaju lijekova, što iste dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće također, ocijenilo je da predmetna Odluka ne doprinosi unapređenju proizvodnje i distribucije roba i/ili usluga niti osigurava potrošačima odnosno, korisnicima poboljšanje usluga, te je ne može smatrati izuzetkom u smislu člana 4. stav (3) Zakona, nego ista ograničava distribuciju roba i usluga na relevantnom tržištu Kantona Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće u postupku je pribavilo podatke od svih zavoda zdravstvenog osiguranja, kao i resornih ministarstava zdravstva kantona Federacije Bosne i Hercegovine o načinu regulisanja i provođenja odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti, posebno načina zaključivanja ugovora sa apotekama koje mogu osiguranicima izdavati lijekove na recept na teret novčanih sredstava zdravstvenog osiguranja.

Na osnovu analize dostavljenih podataka Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da većina kantona primjenjuje odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti na način koji nije protivan Zakonu, jer je praksa da sve apoteke, bez obzira na vlasničku strukturu, imaju mogućnost izdavanja lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava relevantnog zavoda zdravstvenog osiguranja.

Konkurencijsko vijeće smatra da, bez obzira da li se apoteka nalazi u Mreži ili van Mreže, mora se omogućiti pod jednakim uslovima svim apotekama koje imaju rješenje Ministarstva zdravstva Kantonu Sarajevo za obavljanje farmaceutske djelatnosti, i pružanje usluge izdavanja lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda.

Konkurencijsko vijeće iz navedenoga je utvrdilo da predmetna Odluka ograničava, sprječava i narušava tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu, te se provođenje iste smatra zabranjenim konkurencijskim djelovanjem, u smislu člana 4. stav (1) tačka c) Zakona jer vrši podjelu tržišta ili izvora snabjevanja te primjenjuje različite uslove za identične djelatnosti (prodaja lijekova) prema drugim privrednim subjektima (apotekama) na tržištu dovodeći te gospodarske subjekte (apoteke) u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju, u smislu člana 4. stav (1) tačka d) Zakona.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao toč. I - III izreke ovoga Rješenja.

IV - VI

Konkurencijsko vijeće u postupku utvrdilo da je Zavod, na osnovu člana 41. stav 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, raspisao Javni oglas za izbor najpovoljnije ponude za popunu predmetne Mreže, dana 02. marta 2002. godine, za ukupno 42 lokacije.

Nakon toga Upravni odbor Zavoda, je donio Odluku o popuni mreže farmaceutske djelatnosti – apoteka u Kantonu Sarajevo (Odluku broj: UO/04-1070/02-VI dana 24. aprila 2002. godine i Odluku broj: UO/04-4837/02-III dana 23. decembra 2002. godine), kojima se provodi predmetna Odluka Skupštine Kantona Sarajevo.

Nakon završene procedure Javnog oglasa Zavod je potpisao ugovor sa 40 apoteka (30 apoteka iz sastava JU «Apoteke Sarajevo» i 10 privatnih apoteka) za izdavanje lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda.

Na osnovu navedenog, Zavod je proveo utvrđenu proceduru i djelovao na osnovu odredbi

Zakona o zdravstvenoj zaštiti i predmetne Odluke, odnosno provodio je propise /odluke viših zakonodavnih instanci /institucija vlasti.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće nije utvrdilo zabranjena konkurencijska djelovanja od strane Zavoda, u smislu člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački IV izreke ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo za donošenjem rješenja o privremenoj mjeri koja treba spriječiti ograničavanje slobodne tržišne konkurencije, diskriminaciju i finansijsku štetu podnosioca Zahtjeva kao neosnovan, jer smatra da nije utvrđena prijetnja nastanku izravnog štetnog utjecaja za konkretne gospodarske subjekte (apoteke) odnosno pojedine grane privrede ili za interese potrošača, u smislu člana 40. Zakona.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački V izreke ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je odbacilo Zahtjev 15 privatnih apoteka sa područja Kantona Sarajevo za donošenje obavezujućeg akta kojim se nalaže Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo sklapanje ugovora sa podnosiocem Zahtjeva na način na koji je to učinio sa (apotekama) davateljima usluga koji participiraju troškove izdavanja lijekova na recept osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda, iz razloga što Konkurencijsko vijeće nije nadležno za provođenje ovakvih djelovanja, u smislu odredbi Zakona. Konkurencijsko vijeće naglašava da je u čl. 41. i 42. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđen način zaključivanja ovih ugovora.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački VI izreke ovoga Rješenja.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba. Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednica

Sanja Božić